

**FACTORS AFFECTING FOOD CONSUMPTION BEHAVIOR
AMONG SIXTH-GRADE STUDENTS, BANGKOK
METROPOLITAN SCHOOLS**

CHARIYAR VIRUNRACH

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2004

ISBN 974-04-5011-3

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
FACTORS AFFECTING FOOD CONSUMPTION BEHAVIOR AMONG
SIXTH-GRADE STUDENTS, BANGKOK METROPOLITAN SCHOOLS

จรียา วิรุพราช 4337165 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุปรียา ตันสกุล ค.ศ. รุ่งโรจน์ พุ่มริ้ว; Ph. D., เฉลิมพล ตันสกุล, ศ.ค.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยประยุกต์ รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ปี 1980 เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 420 คน ของ 17 โรงเรียน ใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามให้นักเรียนตอบในห้องเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและไค-สแควร์ วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำนายพฤติกรรมการบริโภคอาหารโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายทางกับการวิเคราะห์จำแนกพหุ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารถูกต้องในระดับปานกลางร้อยละ 81.0 ใน 7 วันที่ผ่านมาอาหารที่กลุ่มตัวอย่างบริโภคอาหารเป็นเวลา 4-7 วัน ได้แก่ ขนมอบรรพร้อยละ 69.6 ดื่มน้ำอัดลมร้อยละ 58.1 บริโภคขนมที่สำเร็จรูปร้อยละ 41.2 และพบว่าปัจจัยด้านความรู้-การรับรู้ ได้แก่ เจตคติต่อสุขภาพ วิสัยทัศน์ต่อสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยร่วม ได้แก่ เพศ จำนวนพี่น้อง จำนวนสมาชิกในบ้าน การศึกษาของมารดา จำนวนเงินที่ได้รับไปโรงเรียนต่อวันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวชี้แนะการกระทำ ได้แก่ การรับรู้อิทธิพลเพื่อน การรับรู้อิทธิพลสื่อมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวิเคราะห์จำแนกพหุพบว่าปัจจัยร่วมสามารถทำนายความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้สูงสุด ร้อยละ 10 ปัจจัยด้านความรู้-การรับรู้และตัวชี้แนะการกระทำสามารถทำนายพฤติกรรมการบริโภคอาหารได้ร้อยละ 5 และ ร้อยละ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้นกลยุทธ์ทางสุขศึกษาจึงควรเน้นการพัฒนาหลักสูตรเนื้อหาที่ให้เด็กมองถึงประโยชน์ในระยะยาว ควรมีนโยบายโรงเรียนสร้างเสริมสุขภาพเพื่อสนับสนุนปัจจัยด้านความรู้-การรับรู้ที่เริ่มพัฒนาและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหาร มีนโยบายควบคุมอาหารที่ไม่สร้างเสริมสุขภาพ เน้นการสร้างกลุ่มเพื่อนเป็นตัวอย่างด้านพฤติกรรมสุขภาพ

FACTORS AFFECTING FOOD CONSUMPTION BEHAVIOR AMONG SIXTH-GRADE STUDENTS, BANGKOK METROPOLITAN SCHOOLS

CHARIYAR VIRUNRACH 4337165 PPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORS : SUPREYA TANSAKUL, Ph.D. ROONGROTE POOMRIEW, Ph.D. CHALERMPOOL TANSAKUL, Dr P.H.

ABSTRACT

This cross-sectional survey research was designed to investigate certain factors that affect the food consumption behavior among sixth-grade students in several Bangkok Metropolitan schools. The study applied the 'Pender Health Promotion Model 1980' as its conceptual framework. The sampled group in this study consisted of 420 sixth-grade students who were studying in 17 Bangkok Metropolitan schools. The students were selected by using a stratified sampling method. Data, in the form of answers to self-administered questionnaires, were collected from the students who had attended their classes between February 12, 2002 and March 12, 2002. The data were analyzed statistically by using frequency distribution, percentage, means, standard deviation, Pearson's Moment Correlation, and Chi-Square. The factors predicting the food consumption behavior were analyzed by Multiway Analysis of Variance and Multiple Classification Analysis. The result of this study showed that the food consumption behavior was correct at a moderate level (81.0%). In the period of 1-7 days of the past week that the students could recall, they consumed snacks at 69.6%, carbonated beverages at 58.1%, and instant noodles at 41.2%. It was found that the cognitive-perceptual factors (such as attitude toward health and vision on health) and modifying factors (such as gender, number of siblings, number of family members, mother's education level and the student's daily allowance) were correlated significantly with the food consumption behavior. Cues to action (such as perceptions of influence from friends and media) also affected the food consumption behavior significantly. From Multiple Classification Analysis, it was found that the modifying factors were the best predictor which could predict 10.0 percent of the variation in behavior. Moreover, 5.0 percent and 4.0 percent of the variation in food consumption behavior could be predicted by cognitive conceptual factors and cue to action respectively.

The results of this study suggest that, as a strategy of health education, the content in school curriculum should be developed to reflect the long-term benefits of healthy food consumption. Schools should assist in the development of the students' cognitive-perceptual factors that affect their food consumption behavior. Distribution of unhealthy foods should be controlled. A group of friends with proper food consumption behavior should be formed in order to serve as a model for others.

KEY WORDS: FOOD CONSUMPTION BEHAVIOR/ SIXTH-GRADE STUDENTS

141 pp. ISBN 974-04-5011-3